

الگو، راه حل نظام بخش طراحی مجموعه گردشگری (مطالعه موردی: شهر ساحلی رویان)

اسمعیل مهدوی^{۱*}، بهزاد وثیق^۲، کوروش عطاریان^۳

- ۱- کارشناس ارشد طراحی شهری، دانشگاه صنعتی جندی شاپور، دزفول، ایران
(کد پستی: ۴۶۱۷۸ - ۱۳۴۵۱، تلفن: ۰۹۳۸۵۹۱۹۶۴۴، پست الکترونیکی a.mahdavi0068@gmail.com، نویسنده مسئول)
- ۲- عضو هیئت علمی، استادیار گروه معماری و طراحی شهری، دانشگاه صنعتی جندی شاپور، دزفول، ایران
(تلفن: ۰۹۱۸۸۴۲۰۰۶۳، پست الکترونیکی: behzad_vasiq@yahoo.com)
- ۳- عضو هیئت علمی، استادیار گروه معماری و طراحی شهری، دانشگاه صنعتی جندی شاپور، دزفول، ایران
(تلفن: ۰۹۱۲۱۳۹۵۳۷۷، پست الکترونیکی attariank@gmail.com)

چکیده

الگوها، راه‌حلی هستند که جوامع بشری برای تعادل بخشی در زمینه‌های مشترک و جهت ویرایش محیط، مبتنی بر زمینه ساخت، به کار می‌برند. از این رو بررسی و شناسایی آنها می‌تواند به عنوان میراث ناملموس مورد توجه باشد. مفهوم الگو در دوره معاصر در معرض آسیب‌های شکلی و کارکردی شد که در پی آن شهرها در کالبد و سیما دچار آشفتگی بیانی و هویتی شدند و گردشگران با شهرهای بی‌هویت با عناصر تکراری و گرته برداری شده از جوامع خارج از حوزه پیدایش الگو، مواجه‌اند. این مطلب باعث کاهش در بازدید و افت صنعت گردشگری شده است. در این رابطه، پژوهش حاضر در راستای ارتقای کیفیت گردشگری شهرهای ساحلی، و در این تحقیق شهر رویان، در پی بازشناسی الگوهایی است که در بین افراد جامعه و فرهنگ مشترک بودند. روش پژوهش به صورت نمونه موردی و توصیفی-تحلیلی از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و مطالعات میدانی و با بهره‌گیری از نرم‌افزار Excel 2016 جهت تحلیل داده‌های آماری می‌باشد. لذا؛ ابتدا به صورت مشاهده، مسائل (نیروها) در شهر شناسایی و برای حل مسائل از گردشگران با توجه به سه اصل بنیانی کشف الگو، مصاحبه‌ای صورت و پس از تدقیق سازی، الگوها تدوین گردید. جهت انتخاب واژگان (الگوها) برای ساخت جمله (مجموعه گردشگری) از تکنیک فرایند تحلیل سلسله مراتبی AHP استفاده شد. برای این امر دو نوع پرسشنامه تهیه و از گردشگران در گروه‌های مختلف نظرسنجی شد. الگوهای تدوین شده با توجه به مسائل، مورد ارزیابی قرار گرفتند، و اولویت گردشگران برای حل مسائل شهر مقصد مشخص تا مبنایی برای انتخاب الگوها برای طراحی سایت گردشگری گردید. با تحلیل مطالعات انجام شده مشخص گردید که ساختار شهرهای ساحلی می‌تواند از طریق تعامل با گردشگران و ارزیابی نظراتشان از الگوهای بومی ساخت، شکل گیرد؛ که علاوه بر نمایش هویت بومی منطقه، این واژگان محلی زبان مشترک ساخت (الگوها) دوباره در جریان ساخت بکار گرفته شوند.

واژه‌های کلیدی: الگو، گردشگری، شهرهای ساحلی، فرایند تحلیل سلسله مراتبی

۱- بیان مسئله

الگوهای ساخت و ساز برای مردم هر سرزمینی و در هر دوره تاریخی به حفظ ارزش‌های بومی و فرهنگی آن سرزمین منجر می‌شود و وسیله تجسم زبان، فرهنگ، ارزش‌ها و باورهای جامعه در کالبد شهر و بناهاست [۱]. هر سرزمینی یک روح، یک تفکر، یک فرهنگ، یک معماری دارد که قابل تداوم است و باید تداوم پیدا کند [۲]. در این راستا، الکساندر معتقد است که علاوه بر زبان گفتار، در سکونت‌گاه‌های انسانی زبان دیگری نیز وجود دارد و از آن به عنوان "زبان مشترک شهر" نام می‌برد